

PROGRAM PROFILAKTYKI
GIMNAZJUM nr 20 W KATOWICACH
„BEZPIECZNA SZKOŁA”

Program obejmuje działania zapobiegające negatywnym zjawiskom społecznym na terenie szkoły poprzez eliminację lub minimalizowanie czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących (więź emocjonalna w rodzinie, zainteresowanie rodziną, wzmacnianie bliskich relacji z ludźmi, przestrzeganie prawa, poszanowanie godności człowieka).

Czas realizacji programu: rok szkolny 2016/2017

Podstawa prawna:

- Konwencja o prawach dziecka.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy .
- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz.U. z 2004 r., Nr 256 poz. 2572; obowiązuje od 17 grudnia 2004 r.).
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 poz. 357)
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz.1231; Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473).
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami: Dz. U. z 2006r. Nr 7 poz. 47 i 48; Dz. U. z 2006r Nr 66 poz. 469; Nr 120 poz. 826).
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późniejszymi zmianami)
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity: Dz.U. Nr 10. z 1996 r., poz. 55 z późniejszymi zmianami: 1997r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz.1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274).
- Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008r. (Dz. U. z 2008r. Nr 180 poz. 1108). Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. Nr 111, poz. 535; z późniejszymi zmianami - Dz.U. Nr 113, poz. 731 z 1997 r., Dz.U. Nr 141, poz. 1183 z 2005 r.).
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 20 września 2005 r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1493).
- Ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z dnia 13 lipca 2010 r., Nr 125, poz. 842
- Rozporządzenie MEN z dnia 13 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. 2013 poz. 199).
- Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2013 poz. 532).
- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletniego w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (Dz. U. Nr 178 z 2004 r., poz. 1833).
- Rozporządzenie MEN z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. 2015 poz. 1113).
- Rozporządzenie MEN z dnia 10 stycznia 2008r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z 2008 r. Nr 7, poz. 38).

- Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009r. Nr 4, poz. 17).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn.31.01.2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola i publicznych szkół (Dz.U. Nr 10 poz.96).

II

Program profilaktyki jest wynikiem diagnozy problemów i potrzeb środowiska uczniów, rodziców i nauczycieli Gimnazjum nr 20 w Katowicach.

Diagnozy dokonano w oparciu o analizę:

- rozmów z uczniami prowadzonych przez pracowników szkoły;
- rozmów z rodzicami;
- wyników badań ankietowych prowadzonych w poprzednich latach;
- frekwencji szkolnej uczniów;
- informacji zwrotnych uzyskanych w kontakcie z instytucjami takimi jak Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, MOPS, IV Komisariat Policji, Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii.

III

Cel długofalowy programu :

Poprawa bezpieczeństwa w szkole poprzez zapobieganie zachowaniom niepożądanym i ryzykownym oraz uzyskanie przez ucznia klarownego obrazu siebie, jako członka społeczności, rodziny, szkoły, umiającego rozwiązywać konflikty, rozumiejącego pojęcie tolerancji, ceniącego kulturę osobistą, odpowiedzialnego za własne czyny, wybory, własny rozwój;

IV

Cele szczegółowe :

1. Eliminowanie negatywnych zjawisk społecznych w szkole (np. przemoc i agresja, kradzieże, używanie substancji psychoaktywnych).
2. Wzrost poczucia bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły.
3. Rozwijanie u uczniów umiejętności komunikowania się z innymi.

4. Stosowanie wzmocnień pozytywnych wobec ucznia, dostrzeganie jego osiągnięć, podkreślanie mocnych stron.
5. Kształtowanie u uczniów zachowań asertywnych.
6. Wspieranie rodziców w ich zasadniczej roli pierwszych wychowawców oraz uwrażliwianie na przejawy patologicznych zachowań u uczniów.
7. Kształtowanie u uczniów umiejętności skutecznego rozwiązywania problemów oraz radzenia sobie z negatywnymi emocjami w akceptowany społecznie sposób.
8. Kształtowanie u uczniów umiejętności aktywnego przeciwstawiania się przejawom zjawisk patologicznych.
9. Realizowanie na terenie szkoły zadań wynikających z rządowego programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła” i programów profilaktycznych.

V

Strategie realizacji programu oraz zastosowanie metody w odniesieniu do konkretnych form zjawisk patologicznych.

Poprawa bezpieczeństwa

OBSZAR DZIAŁANIA	ZADANIA, STRATEGIE I METODY REALIZACJI	ODPOWIE DZIAŁNI	TERMIN REALIZACJI	EWALUACJA
1. Agresja i przemoc (w tym cyberprzemoc i inne formy agresji)	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów ze statutem szkoły oraz uwrażliwianie ich na konieczność przestrzegania norm społecznych; - Wychwylenie grupy uczniów naruszających zasady współżycia społecznego; - Organizacja lekcji wychowawczych z udziałem pedagoga, psychologa szkolnego, pracowników PPP i innych specjalistów – organizowanie spotkań informacyjnych na temat charakterystycznych zjawisk patologii społecznej oraz wymagań dotyczących zachowania ucznia na terenie szkoły; - Prowadzenie i organizowanie dla rodziców pogadarek i prelekcji, ukierunkowanych na kształcenie podstawowych umiejętności wychowawczych; - W razie wystąpienia przejawów agresji i przemocy podjęcie indywidualnej pracy terapeutycznej z uczniem (sprawcą i ofiarą) przez pedagoga i psychologa; - Umożliwienie udziału w zajęciach psychoedukacyjnych; - Nawiązanie współpracy z domem rodzinnym ucznia; - Umożliwienie udziału ucznia w zajęciach pozalekcyjnych, organizowanych w ramach programu profilaktyki środowiskowej; - Stosowanie szkolnych procedur zachowania się 	<p>Nauczyciele</p> <p>wychowawcy,</p> <p>pedagog,</p> <p>psycholog</p>	<p>IX każdego roku</p> <p>Cały rok szkolny, imprezy według szkolnego kalendarza</p> <p>Cały rok szkolny</p>	<p>Ankieta dotycząca bezpieczeństwa.</p> <p>Obserwacje.</p>

	<p>w sytuacji zagrożenia zdrowia czy życia uczniów;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie dla uczniów klas pierwszych warsztatów integracyjno – adaptacyjnych; - Organizowanie spotkań informacyjnych na temat bezpieczeństwa i skutków demoralizacji prowadzonych przez przedstawicieli Policji, Straży Miejskiej, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, - Edukacja społeczno – prawna ucznia, by uzyskać świadomość odpowiedzialności przed prawem i współodpowiedzialności za porządek publiczny; - Spotkania z funkcjonariuszami Policji ; - Kształtowanie postawy moralnej współodpowiedzialności u uczniów przez wychowawców, pedagoga, psychologa szkolnego, nauczycieli przedmiotów, w trakcie zajęć grupowych i indywidualnych oraz działań interwencyjnych; - Uczestnictwo uczniów w imprezach i programach profilaktycznych (Środowiskowy Program Profilaktyki, Warsztaty: Cyberprzemoc, Agresja i przemoc – jak sobie radzić, prelekcja: Odpowiedzialność karna nieletnich ; - Zorganizowanie i przeprowadzenie „Szkołnego Tygodnia Profilaktyki” – konkursy i imprezy tematyczne, lekcje wychowawcze, ukierunkowane na wspieranie uczniów, zwiększenie ich poczucia bezpieczeństwa oraz gotowości do ujawniania doświadczonych osobiście lub obserwowanych przejawów przemocy; - Kontynuacja realizacji Miejskiego Programu Bezpieczny Gimnazjalista, mającego na celu wyposażenie uczniów we wzorce bezpiecznego i właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożenia; - Rozpowszechnienie wśród młodzieży materiałów informacyjnych dotyczących miejsc, w których można uzyskać pomoc w sytuacjach zagrożenia; - Coroczne badanie stanu bezpieczeństwa w szkole i jej otoczeniu; - Prowadzenie na terenie szkoły monitoringu wizyjnego; - Szkolenia Rady Pedagogicznej w zakresie bezpieczeństwa ucznia; - Uwrażliwianie rodziców – edukacja w zakresie przyczyn, skutków i sposobów radzenia sobie z agresją i przemocą, ze szczególnym zwróceniem uwagi na moralną odpowiedzialność dorosłych za reagowanie w sytuacjach patologicznych; - Zajęcia psychoedukacyjne dla uczniów dotyczące radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych, prowadzone przez specjalistów. - Stosowanie procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia oraz bieżące zapoznawanie z nimi podmiotów szkolnych; - Organizowanie dla uczniów zajęć mających na celu przygotowanie ich do prawidłowego funkcjonowania społecznego. Objęcie opieką ucznia zdolnego poprzez umożliwienie mu 		<p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p>	
--	---	--	---	--

	<p>realizacji potrzeb i ambicji naukowych. Zapewnienie pomocy materialnej (stypendia edukacyjne) jako czynnik wyrównujący szanse edukacyjne i rozwojowe uczniów. Umożliwienie uczniom korzystania z pracowni komputerowej i internetu w czasie pozalekcyjnym;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ochrona uczniów przed niepożądanymi treściami w internecie poprzez zainstalowanie programu zabezpieczającego; - Uwrażliwianie uczniów na problem cyberprzemocy; - Popularyzowanie wiedzy i doskonalenie umiejętności wychowawczych rodziców poprzez organizowanie szkoleń w tym zakresie oraz zachęcanie rodziców do korzystania z indywidualnych konsultacji psychologiczno-pedagogicznych w szkole, jak również w innych placówkach specjalistycznych; zamieszczanie artykułów i informacji na stronie internetowej szkoły; - Uruchomienie w razie potrzeby procedury „Niebieska karta”; 			
<p>2. Używanie substancji psychoaktywnych (nikotyna, alkohol, narkotyki, dopalacze) i inne współczesne uzależnienia (komputer, Internet, hazard)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wstępna diagnoza, rozpoznanie uczniów z grupy ryzyka, otoczenie ich opieką psychologiczno-pedagogiczną; - Praca z rodziną, w której istnieje problem alkoholowy (pedagog, psycholog szkolny), rozmowy informujące o istocie uzależnienia oraz kierowanie rodziców i uczniów do odpowiednich placówek specjalistycznych (Ośrodki Leczenia Odwykowego, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Specjalistyczna Poradnia Rodzinna, MOPS, itp.), objęcie opieką wychowawczą dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, oraz wskazanie tym rodzinom źródeł i możliwości pomocy materialnej; wskazanie możliwości skorzystania z terapii dla osób współuzależnionych, - Rozpowszechnianie wśród uczniów ulotek i materiałów dotyczących uzależnień i ryzykownych zachowań; - Pogadanki nt. prowadzenia zdrowego stylu życia i umiejętnego spędzania wolnego czasu; - Prelekcje i warsztaty dla rodziców i uczniów, prowadzone przez specjalistów w danej dziedzinie: program profilaktyczny „Dopalacze”, „Marihuana – prawda i mity”, „Teatr życia” itp. - Propagowanie zdrowego, wolnego od uzależnień trybu życia - przeprowadzenie na godzinach wychowawczych zajęć ukierunkowanych na kształtowanie prawidłowych postaw i umiejętności dokonywania właściwych wyborów (np. poprzez ćwiczenie umiejętności odmawiania wypicia alkoholu czy zapalenia papierosa). - Zachęcanie uczniów do udziału w zajęciach Środowiskowego Programu Profilaktyki, w celu wdrożenia do umiejętności prawidłowego spędzania czasu wolnego, - Uświadomienie uczniom szkodliwości używania e-papierosów oraz innych środków zawierających 	<p>Pedagog, psycholog, wychowawcy</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>Imprezy, akcje według szkolnego kalendarza</p>	<p>Ankieta. Obserwacje.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> nikotyne, Zamieszczenie na stronie internetowej szkoły informacji dla uczniów z zakresu tematyki uzależnień, zagrożeń i możliwości uzyskania pomocy; 			
3. Wagary (brak realizacji obowiązku szkolnego)	<ul style="list-style-type: none"> Zobowiązanie wychowawców klas do natychmiastowego i każdorazowego powiadamiania pedagoga o przypadkach wagarów ucznia; Rozpoznawanie i analiza przyczyn wagarów/odmowy chodzenia do szkoły dokonana przez wychowawcę, ew. pedagoga i psychologa szkolnego; Współpraca z domem rodzinnym w celu wypracowania wspólnego frontu wychowawczego i zapobieżenia występowania wagarów/odmowy chodzenia do szkoły u uczniów; Współpraca z kuratorami sądowymi i pracownikami socjalnymi; Pisemne powiadomienie rodziców o przypadkach nieusprawiedliwionych nieobecności ich dzieci, pisemne upomnienia; W razie potrzeby pogłębione badania ucznia w poradni psychologiczno – pedagogicznej; Przeprowadzenie z uczniami opuszczającymi zajęcia szkolne rozmów profilaktycznych (dot. skutków ich postępowania) przez pedagoga szkolnego, ewentualnie przedstawicieli Policji. 	Pedagog, psycholog, wychowawcy	Cały rok szkolny	Analiza dokumentów w szkolnych – frekwencja.
4. Kradzieże	<ul style="list-style-type: none"> Kształtowanie u uczniów postawy moralnej współodpowiedzialności poprzez pogadanki na lekcjach wychowawczych; W przypadku zaistnienia kradzieży stosowanie prawnie obowiązujących procedur postępowania; W przypadku kradzieży dopilnowanie, by sprawca kradzieży naprawił wyrządzone szkody; Nagradzanie uczniów zgłaszających znalezienie cennych przedmiotów; 	Wychowawcy, pedagog, psycholog	Cały rok szkolny	Brak incydentów na terenie szkoły.
5. Inne zagrożenia – zaburzenia odżywiania	<ul style="list-style-type: none"> Diagnoza sytuacji szkolnej – rozmowy z uczniami, obserwacje, zwracanie uwagi na niepokojące zmiany w wyglądzie uczniów; Współpraca z rodzicami i kierowanie w razie potrzeby do specjalistów; „Zaburzenia Odżywiania”- zajęcia profilaktyczne w klasach, prowadzone przez studentów Śląskiego Uniwersytetu Medycznego; 	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, higienistka szkolna	Cały rok szkolny. Zajęcia według kalendarza imprez.	Ankieta. Obserwacja.

Proponowane działania mają charakter profilaktyki z elementami wczesnej interwencji i są zintegrowane ze szkolnym programem nauczania i wychowania. Mają na celu także poprawę stanu bezpieczeństwa i kształtowanie postaw społecznych wobec powszechnego

Proponowane działania mają charakter profilaktyki z elementami wczesnej interwencji i są zintegrowane ze szkolnym programem nauczania i wychowania. Mają na celu także poprawę stanu bezpieczeństwa i kształtowanie postaw społecznych wobec powszechnego problemu przemocy.

Za realizację przedstawionych celów odpowiedzialni są nauczyciele, uczniowie i rodzice. W szkole istnieje bank pomysłów – konspektów, scenariuszy lekcji, ułatwiających prowadzenie godzin wychowawczych dotyczących problematyki zachowań społecznych. W realizacji programu uwzględnia się współpracę wszystkich podmiotów szkolnych z instytucjami wspierającymi rodzinę i pracę szkoły.

Opracowano w zespole: Aleksandra Zapa ,
Katarzyna Wójcik - Kryjanowska ,
Anna Wojaczek-Łaszczyca.

Projekt Programu został przedstawiony Radzie Pedagogicznej w dniu 6 września 2016r.

Uchwalony przez Radę Rodziców w dniu 9 września 2016 r.